

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา
พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
Guidelines for the Development Internal Quality Assurance Operations
According to the Educational Standards in 2018 of Schools under Nakhon
Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4

ลัดดาวลัย ชัยลินฟ้า^{1*} และสรรรุธดี ดีปุ²
Latdawan Chailinfa^{1*} and Sanrudee Deepu²

^{1,2} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000

^{1,2} Department of Educational Administration, Faculty of Education,
Nakhon Rachasima Rajabhat University, Nakhon Rachasima 30000, Thailand.

^{1*} Corresponding Author, Email: latda5836@gmail.com

Received: 17 July 2020, Revised: 8 September 2020, Accepted: 14 September 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ และหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 123 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ และผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์จำนวน 5 คน คือ ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายการมาตรฐานพบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กระบวนการบริหารและการจัดการ ผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายการมาตรฐานไม่แตกต่างกัน และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 พบว่า มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพการศึกษา, มาตรฐานการศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to study, compare, and find guidelines for the development of internal quality assurance operations according to the educational standards in 2018 of schools under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4, classified by the size of the school. This research was mixed methods research. The sample of this research was the administrators in schools, in 2019, 123 people. Administrators have stratified random sampling and divided it into levels according to the size of the school. And the experts in the interview were the educational administrator, educational supervisor, and school administrators and teachers. The instruments of research were questionnaires and purpose interviews. The statistics used in this research were percentage, mean, standard deviation, and t-test independent. The result of this research was as follows 1) internal quality assurance operations according to the educational standards in 2018, both general and all standards were at a high level. The standard with the highest mean was administration process and management. The Internal Quality Assurance operations according to the educational standards in 2018, were classified by the size of schools. Both general and all standards were not different. The guidelines for the development of internal quality assurance operations according to the education standards in 2018 of the school under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4, the first standard is quality of students, should organize a variety of learning activities and learn from practicality. The second standard is the administration process and management, which should organize extra-curricular activities in agreeable with the context of school, supervision, and monitoring of activities continuously. And the third standard in the teaching and learning process by student-centered learning, should promote and develop teachers to teaching process by student-centered learning and should raise awareness for teachers about the importance of lesson plans.

Keywords: Quality assurance education , Educational standards.

1. บทนำ

ปัจจุบันกระแสเรื่องคุณภาพมีความเกี่ยวข้องกับวงการต่าง ๆ เป็นอย่างมากโดยเฉพาะเรื่องการศึกษาหลายประเทศให้ความสนใจกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษากันอย่างจริงจัง ด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ เป็นคำถามที่มักจะได้ยินว่าสถาบันการศึกษาทำหน้าที่ในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาออกไปให้มีคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่ เป็นที่มาของการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมว่าสถาบันการศึกษาจะต้องมีหน้าที่สำคัญในการสร้างคนที่มีคุณภาพ ทำให้สถาบันการศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทยให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษาเช่นกัน ตามสาระสำคัญที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 6 ที่ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (วีระยุทธ ชาทะกาญจน์, 2552)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สร้างความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพและจะคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงให้มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับและสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินตามสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบการประเมิน เพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน รวมทั้งพัฒนาผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรับใหม่จึงมีมาตรฐานและตัวชี้วัดจำนวนน้อยลง แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจะเน้นการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพตามบริบทของสถานศึกษาไม่เพิ่มภาระการจัดทำเอกสารให้สถานศึกษา ปรับกระบวนการทัศนในการประเมินที่มีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมาย นั่นคือ มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นหลักในการส่งเสริมกำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผล ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมสำหรับการประเมินภายนอก มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เป็นหน่วยงานราชการที่มีความสำคัญในการกำกับ ดูแล สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ปัญหาที่พบ คือ สถานศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด การจัดทำรายงานประจำปี (SAR) ไม่ครบตามมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบ การจัดทำข้อมูลไม่ครบถ้วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4, 2561)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นมาตรฐานใหม่ที่ประกาศใช้ตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 นำไปใช้เป็นข้อมูลให้กับผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการกำหนด วางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษาตามการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

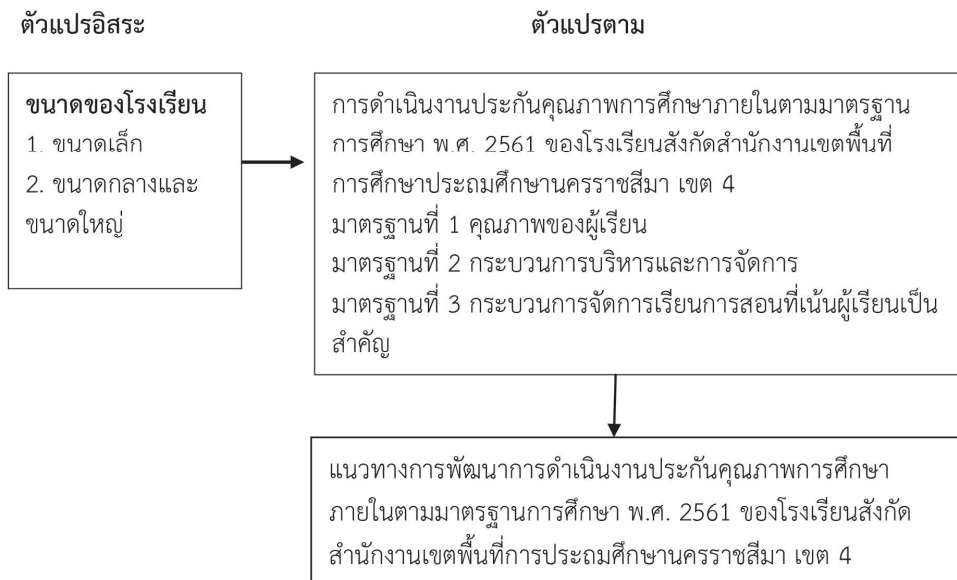
2.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

2.3 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สรุปได้ตามภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐาน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 แตกต่างกัน

5. แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ดังนี้
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง การจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาสามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา

และทุกกลุ่มเป้าหมาย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุง

การจัดการเรียนรู้

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พินิจ นาทองห่อ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มาตรฐานการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเรียนการสอนควรจัดสรรจำนวนให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ควรจัดอบรมการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดให้ครูได้สอนให้ตรงความรู้ความสามารถ ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ควรจัดอบรมให้ความรู้ทักษะการบริหารสถานศึกษา ควรจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ควรนิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ควรเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการศึกษาระหว่างแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียน ควรนำแหล่งเรียนรู้ชุมชนเข้าสู่โรงเรียนและนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน

กานต์เลิศ ก้อนหิน (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม 2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่ต่างกัน 3) แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในการดำเนินกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกชั้นตอน อีกทั้งนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สวัสดี โคตรสมบัติ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 2) เพื่อการพัฒนาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียน ร่วมกันวางแผนกลยุทธ์ การดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศ กำกับ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

6. วิธีดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

6.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 180 แห่ง จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 89 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 83 แห่ง และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 8 แห่ง

6.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 123 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่งกลุ่มเป็นสัดส่วน ได้โรงเรียนขนาดเล็ก 61 แห่ง โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ 62 แห่ง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ขนาดของโรงเรียน 2 กลุ่ม คือ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก 2) โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน 8 แห่ง ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของการศึกษาเกี่ยวกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จึงนำมารวมกับโรงเรียนขนาดกลาง เพื่อให้สามารถศึกษาเป็นไปตามเงื่อนไขการกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้

6.1.3 ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 123 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 61 คน และผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดกลางและผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดใหญ่ 62 คน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.2.1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ที่เกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 3 มาตรฐาน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ

6.2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

6.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

6.3.1 แบบสอบถาม

6.3.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.3.1.2 กำหนดรูปแบบและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 3 มาตรฐาน

6.3.1.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อที่อาจารย์ปริญญาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไขและความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงให้ถูกต้อง

6.3.1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8-1.00

6.3.1.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง

6.3.1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลอง (Try out) กับผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

6.3.2 แบบสัมภาษณ์

6.3.2.1 นำผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของแต่ละมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำสุด มาตรฐานละ 2 ข้อ มาเป็นตัวกำหนดประเด็นคำถามเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

6.3.2.2 ร่างประเด็นคำถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไข และพิจารณาความถูกต้องตามเนื้อหา

6.3.2.3 นำประเด็นคำถามที่ปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำมาใช้เก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเพื่อหาแนวทางการพัฒนาทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ต่อไป

6.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.4.1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามดังนี้

6.4.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 และโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

6.4.1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ พร้อมแนบของติดแสตมป์ถึงผู้วิจัย เพื่อส่งคืนกลับมายังผู้วิจัย ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 123 ฉบับ ได้กลับคืนมา 123 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

6.4.2 แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 1 คน 2) ศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำนวน 1 คน 3) ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบที่สาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับดีมาก จำนวน 2 คน 4) ครูหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้วยตนเอง แล้วสรุปรวบรวมความคิดเห็นทันทีที่จบการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยได้จดบันทึกและบันทึกเสียงไว้ทุกครั้ง โดยขออนุญาตในการบันทึกก่อนที่จะบันทึก

6.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

6.5.1 แบบสอบถาม

6.5.1.1 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้รับคืนมาตรวจสอบความเรียบร้อย ความสมบูรณ์ทุกคำถาม แล้วคัดลอกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องมาลงรหัสไว้

6.5.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.5.1.3 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

6.5.1.4 เปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

6.5.2 แบบสัมภาษณ์

6.5.2.1 ผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมด ทำความเข้าใจในภาพรวมแล้วนำข้อมูลมาจัดกลุ่มคำ (Phase) ที่เป็นประเด็นเดียวกัน ของแต่ละบุคคล

6.5.2.2 การตีความหมายในรูปการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) สร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive method) พิจารณาความเหมือน ความแตกต่าง และความสัมพันธ์กัน เพื่อหาข้อสรุปแล้วนำมาเสนอในรูปความเรียง

7. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวม และรายมาตรฐาน

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561	\bar{X}	SD	ระดับการดำเนินงาน
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	4.03	0.52	มาก
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.43	0.43	มาก
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.27	0.56	มาก
เฉลี่ยรวม	4.24	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.43$) รองลงมาได้แก่ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.56$) และมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.52$)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561	ขนาดเล็ก		ขนาดกลางและใหญ่		t	p
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	4.08	0.50	3.99	0.55	1.01	0.31
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหาร และการจัดการ	4.46	0.41	4.40	0.44	0.75	0.45
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	4.30	0.55	4.24	0.57	0.61	0.54
รวม	4.28	0.48	4.21	0.52	0.79	0.43

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายมาตรฐานไม่แตกต่างกัน

8. สรุปผลการวิจัย

8.1 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

8.2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายมาตรฐานไม่แตกต่างกัน

8.3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 สรุปได้ ดังนี้

8.3.1 มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน แนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมควรมีการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดของนวัตกรรมให้ชัดเจน จัดกิจกรรมเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น รูปแบบโครงงาน รูปแบบ STEM Education รูปแบบ Active learning เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และมีการประเมินผล ติดตาม และรายงานความสำเร็จ การพัฒนาผู้เรียน

ให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ ควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

8.3.2 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ แนวทางการพัฒนาการจัดการประชุมวิชาการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ควรมีการสร้างเป้าหมายร่วมกันของกลุ่มสมาชิกเพื่อแก้ปัญหาในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน การหาจุดเด่นของโรงเรียนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันในเวทีต่าง ๆ

8.3.3 มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มี ความจำเป็น และต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ควรมีการสำรวจคัดกรองต้องการของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จัดอบรมครูผู้รับผิดชอบและสร้างความเข้าใจให้กับครู เรื่องความต้องการพิเศษของผู้เรียน และการพัฒนาครูผู้สอนให้มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง ควรมีการสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอนเห็นความสำคัญของแผนจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมอบรมและพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับสถาบันการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

9. อภิปรายผล

9.1 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 48 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องงานวิจัยของกัปพิณิจ นาทองห่อ (2554) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

9.2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมและรายมาตรฐานไม่แตกต่างกัน ที่เป็นนี้อาจเนื่องมาจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจัดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และมีแนวทางในการดำเนินการกำหนดกรอบและแนวทางในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน), 2558) ประกอบกับการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เพื่อเตรียมความพร้อมการรองรับการประเมินภายนอกรอบสี่

จึงทำให้ทุกโรงเรียนไม่ว่าจะมีขนาดใดก็ตามจะต้องมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยกานต์เลิศ ก้อนหิน (2555) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่ต่างกัน

9.3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำกระบวนการบริหารเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องกำหนดเป้าหมายของคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน และในการบริหารจัดการเพื่อให้มีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของสังคมนั้นจะต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของสรุทธิ ตีปุ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการบริหารเป็นการดำเนินการบริหาร โดยเริ่มจากการวางแผน เป็นกระบวนการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญ เริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมายและแผนการดำเนินงาน ในแต่ละองค์การอาจมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าองค์การใด จะเลือกใช้การวางแผนแบบใด เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการภายในองค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของสวัสดิ์ โคตรสมบัติ (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียน ร่วมกันวางแผน กลยุทธ์การดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศ กำกับ และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โครงการหรือกิจกรรม

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

10.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องหาแนวทางในการส่งเสริม พัฒนาให้ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาโดยวิธีการส่งเสริมการอบรมพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการรวมกลุ่มของครูผู้สอนในโรงเรียนการจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อแลกเปลี่ยน

เรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ระดับประเทศ จัดระบบการสนับสนุนที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อเนื่อง เพื่อเป็นการพัฒนาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

10.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานตามการประเมินคุณภาพการศึกษา และมีการดำเนินการอย่างยั่งยืน

10.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

10.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4

10.2.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ของสถานศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

11. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยความอนุเคราะห์แนะนำ และให้การช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สรยุทธ ติปุ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดแก่ผู้วิจัยมาตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทุกท่านที่อนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่สนับสนุนให้โอกาสในการศึกษา ให้ความรัก ความห่วงใยและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา ตลอดจนทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้วิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2562

12. เอกสารอ้างอิง

- กานต์เลิศ ก้อนหิน. (2555). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- พินิจ นาทองห่อ. (2554). การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วีระยุทธ ชატะกาญจน์. (2555). เทคนิคการบริหาร สำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวัสดี โคตรสมบัติ. (2559). การพัฒนาแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (2561). รายงานผลการดำเนินงานตาม มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ปีงบประมาณ 2561. นครราชสีมา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4.
- สรรรถดี ตีปู้. (2561). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2558). การประชุม AQAN Executive Committee Meeting ครั้งที่ 3/2558 และ The 2015 AQAN Roundtable Meeting. *จุฬสาร สมศ.* 16(2) : 3.